

Múzeumok Őszi Fesztiválja
Isaszeg, 2023. október 2. – 2023. október 21.
Szakmai Beszámoló

2023 évben ismét csatlakozott az országosan is népszerűvé vált Múzeumok Őszi Fesztiválja programhoz az Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely (2117 Isaszeg, Dózsa Gy. u. 2. földszint, anyaintézmény). A programok megvalósításának a helyszíne az intézmény telephelye a Múzeumi Kiállítóhely közismert nevén Falumúzeum (2117 Isaszeg, Madách Imre u. 15.) közérdekű muzeális intézmény volt. Az összevont intézmény vezetője, a MÓF program szakmai felelőse Pongrácz Gabriella igazgató asszony, a MÓF kapcsolattartója Szmolicza József helytörténeti gyűjteménykezelő volt.

Az Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely a korábbi években – legutoljára 2022-ben – sikeresen vett részt a múzeumi látogatók által kedvelt MÓF programokon, amelyeket igyekeztünk mindig érdekessé tenni (kiállítások, kirándulások, előadások, stb. megtartásával) az érdeklődők számára.

A Múzeumok Őszi Fesztiválja szervező központjától (SZNM Szentendre) a benyújtott programterv alapján, az Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely a 2023. évi Múzeumok Őszi Fesztiválja isaszegi programjainak megvalósítására 50.000,-Ft pályázati támogatásban részesült, melyet ezúton is megköszönünk!

Programjaink nemcsak a Múzeumok Őszi Fesztiválja hivatalos honlapján voltak elérhetők, hanem a falumúzeum és az Isaszegi Művelődési Ház honlapján és facebook oldalán is.

<http://muzeum.isaszeg.hu/2023/09/28/muzeumok-oszi-fesztivalja-2023-isaszeg/>
<http://muzeum.isaszeg.hu/2023/10/05/betegseg-miatt-uj-idopontban-rendezzuk-meg-kovacs-eva-marianna-eloadasat/>

Megvalósított programok I.

Tematika:

Program címe:

Szakmai program, Fitt múzeum

Múzeumi családi nap

Dátum: 2023. október 7. (szombat) 10:00 – 14:00 – 15:00

Megvalósult program célközönsége: Családok, diákok, történelem barátok, nyugdíjasok, a Múzeumbarátok Köre tagjai, pedagógusok, nyugdíjasok.

A megvalósult program értékelése:

Első alkalommal szerveztük meg – hagyományteremtő szándékkal – a múzeumi családi napot, amely több részből állt.

Délelőtt 10:00 órától a múzeumtól városismereti sétát szerveztünk, melyen a rossz időjárás miatt a vártnál kevesebben vettek részt. Ehhez a sétához egy különleges feladatlapot is szerkesztettünk, melyet beszámolóinkhoz mellékelünk.

I.

A városismereti séta útvonala az alábbi volt:

Falumúzeum, /Madách i. u. 15./ - Tornacsarnok falán elhelyezett 1933-ban készült Görgey emléktábla /Madách u. 17-19./ - Ady Endre u. – Sági u. – Csata u. – Szobor-hegy, Honvédemlékmű, Radnai Béla szobrászművész alkotása (1901.). Az isaszegi Honvédszobor az országban harmadikként került átadásra és országos közadakozás révén gyűlt össze az építéséhez szükséges pénz. Az emlékmű kezdeményezője Marcsányi István isaszegi kántortanító volt.

Visszafelé megálltunk egy pillanatra az Izraelita temető mellett, ahol Link Herman szanitéc sírja található, aki részt vett a győztes isaszegi csatában és visszaemlékezésé 1927-ben elmondta Szathmáry Zoltán (1901-1989) múzeumalapítónak.

A Jászberényi utcán tovább haladva a Hajnal utcát is érintettük, ahol ma is áll az u.n. Bagolyvárnak nevezett épület, amely Kós Károly stílusában épült és a világhírű Afrika-kutató Dr. Sáska László lakása és rendelője volt az 1920-as évek végén és az 1930-as évek elején. Ebben az utcában áll még az a ház is, amelyben egykor Krusnyák Károly (1889-1960) festőművész élt és alkotott. Munkásságának igen fontos állomása volt Isaszeg. A helyi népviselet formái, színei, viseleti szokásai, nagy lendületet adtak munkásságának. Barátja Kossányi (Schröder) Károly építész hívta fel figyelmét az isaszegi népviseletre. Néhány

látogatás után Krusnyák Károlyt magával ragadta a falu fekvése, változatossága, Öregtemploma, népies lakóházai, azok berendezései, a bennük élő emberek, a gyerekek öltözéke, stb. Érdekelte az isaszegi emberek munkája viselete.

1928-ban megvásárolta a Hajnal utca 5. szám alatti vert falú, kapubálványos bejáratú, fazsindelyes, tornácos épületet. A művész itt festette az „Isaszegi asszonyok”, a „Mulatók”, Az „Asztaltársaság”, több tanulmány Szvitek Jánosról, tájképek sora, stb. Alkotásai hazai és külföldi közgyűjtemények, és magángyűjtők féltett kincsei. Az isaszegi falumúzeum két alkotását őrzi a művésznek. Krusnyák Károly festőművész isaszegi munkásságáról még az isaszegiek is keveset tudnak.

Kicsit feltöltődve a művészettel egy szűk utcán haladva, felkapaszkodtunk a kb. 250 m magasságban lévő Árpád-kori eredetű Szent Márton templomhoz. Itt kívülről megtekintettük a ma már nem működő műemléktemplomot, melyet 1968 és 1971 között újíttott fel az Országos Műemlék Felügyelőség. A felújítás során régészeti falkutatások is zajlottak és ekkor derült ki, hogy a ma látható templom elődje egy a XII. sz. végén épült körtemplom volt.

Sétánk során megtekintettük Surman István isaszegi amatőr fafaragóművész által a győztes isaszegi csata 150. évfordulójára készített kopjafát, majd felkerestük Marcsányi István kántortanító – az isaszegi Honvédszobor kezdeményezőjének – síremlékét is. Ezt követően a Templom utcán haladva a volt Turai-közt érintve elértünk végső kirándulásunk utolsó állomáshelyéhez az 1904-ben épült mai városháza impozáns, szép épületéhez. Az épület homlokzatán 1972-ben egy hatalmas márvány emléktáblát helyeztek el – a Lengyel Kormány ajándékeként – az Isaszegen is harcoló Wysocki József vezette Lengyel Légión emlékére. A feladatlapon lévő kérdéseket megválaszolva visszaindultunk a falumúzeumhoz. Itt megpihentünk, és szerény vendéglátásban részesült a kis kiránduló csoportunk.

II.

14:00-tól A Csatangoló Hagyományőrző Néptáncgyűttes népviseletbe öltözött tagjai kézműves foglalkozást tartottak az érdeklődő vendégek, családok számára. A foglalkozást megtisztelte jelenlétével Dézsi Noémi elnök asszony.

III.

15:00 órától 16:00 óra között a Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola ünnepi műsorára került sor. A megjelenteket Pongrácz Gabriella igazgató asszony helyett - betegsége miatt -, Szmolicza József gyűjteménykezelő köszöntötte. Külön köszöntötte Mészáros Gusztávné alpolgármester asszonyt Isaszeg Város Önkormányzata részéről, aki jelenlétével megtisztelte rendezvényünket, valamint az ünnepi műsort adó diákokat és felkészítő tanáraikat, Molnárné Ruck Judit igazgató asszonyt, a családokat és a Múzeumbaráti Kör tagjait,

Az ünnepi műsor során jól hasznosítottuk az elmúlt évben a Múzeumbarátok Köre NEA pályázatából vásárolt elektromos zongorát.

A zenei műsor felkészítő tanárai: Haász Veronika és Chelemen Paula

Fellépő növendékek:

zongoristák:

Győri Lajos, Tóth Anna, Dániel Sára, Jozifek Bálint, Martinkó Ádám

Klarinétosok:

Stógl- Szabó Tímea, Moldvai Miron, Lázár Flóra, Orosz Máté

Szaxofonosok:

Garaba Márton, Lemák-File Benedek

Rézfúvósok:

Csiki-Babos Bella, Somoskői Csongor

A felejthetetlen, csodálatos műsorért köszönetünk jár a diákoknak, a felkészítő tanároknak és az iskola intézményvezetőjének Molnárné Ruck Judit igazgató asszonynak.

Szerény vendéglátást követően egy filmet vetítettünk le Szathmáry Zoltánról (1901-1989) a falumúzeum alapítójáról, majd Szmolicza József rendhagyó tárlatvezetés keretében mutatta be a kiállítást. Kiemelten mutatta be az elmúlt évben az NKA Múzeumok Kollégiuma pályázatából restaurált két dokumentumot Klinkó Mátyás isaszegi lakos obsitos levelét és egy térkép részletet 1813-ból. Restaurátor Murnerné Lukács Katalin volt.

Sajnos a mai napra tervezett előadásunk Erzsébet királyné papucsáról elmaradt, Kovács Éva Marfianna múzeológus betegsége miatt. Azt 2023. október 21-én rendeztük meg.

Az október 7-i MŐF családi nap rendezvényünket az érdeklődők egyénileg keresték fel, a létszám mintegy 100 fő volt, akik főleg isaszegi lakosok voltak. Rendezvényünket támogatta az Isaszegi Művelődési Ház, az Isaszegi Múzeumbarátok Köre is.

Kommunikációra vonatkozó adatok:

A rendezvénnyel kapcsolatosan sajtó tájékoztatót nem tartottunk, de az Isaszegi Önkormányzati újságban az októberi programoknál ismertetésre került a MŐF program.

Beharangozó hírt a MŐF programokról az Isaszegi Művelődési Ház és a Falumúzeum honlapján és facebook oldalán tettünk közzé.

A MŐF letölthető plakátjait használtuk fel az aktuális programok népszerűsítésére, amelyből 30 db-ot helyeztünk ki a település forgalmasabb pontjain. A program ismertetése a múzeum honlapján:

<http://muzeum.isaszeg.hu/2023/09/28/muzeumok-oszi-fesztivalja-2023-isaszeg/>

A MÓF rendezvény letölthető plakátja:

<http://muzeum.isaszeg.hu/wp-content/uploads/2023/09/MOF2023Meghivo3-1.pdf>

A rendezvény meghívóját a városi oktatási és kulturális intézményeknek, valamint a Múzeumbaráti Kör tagjainak (mintegy 80 db) elektronikus úton, e-mail útján megküldtük.

A fotó dokumentáció a beszámoló legvégén található!

IV.

Szakmai program

Program címe:

**Egy elfeledett műtárgy a múzeum raktárából
Erzsébet királyné tölgyfa tapló papucs**

Előadó:

**Kovács Éva Marianna muzeológus
(Gödöllői Királyi Kastély)**

Időpont: 2023. október 21. (szombat) 15:00

Az eredetileg 2023. október 7-én 16:00 órára tervezett programunkat előadónk betegsége miatt a mai napon tartottuk meg. Szmolicza József gyűjteménykezelő rövid köszöntőjében külön köszöntötte Kovács Éva Marianna muzeológust, aki betegségéből felgyógyulva vállalta az előadás megtartását. Külön köszöntötte Mészáros Gusztávné alpolgármester asszonyt (Isaszeg Város Önkormányzata), Sindely Julianna tanárnőt és diákjait (Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), a megjelent érdeklődőket a Múzeumbaráti Kör tagjait. Külön megköszönte Szlávik Jánosné Zsóka elnök asszony segítségét, hogy a Gödöllői Királyi Kastély muzeológusai a nyár elején a múzeum megtekintése során az előadásban szereplő műtárgyat előzetesen megtekintették. Rendezvényünkön sajnos betegsége miatt Pongrácz Gabriella igazgató asszony nem tudott jelen lenni, ezúton is jobbulást kívántunk részére.

Szmolicza József örömhírt közölt a jelenlévőkkel. Elmondta, hogy a szeptember hónapban az NKA Múzeumok Igazgatósága részére restaurálásra és műtárgyvédelmi eszköz beszerzésére beadott pályázatunkat eredményesen bírálták el és 650.000,-Ft támogatásban részesültünk. Többek között a mai előadás témájául szolgáló Erzsébet királyné taplóból készült papucsának restaurálása is megvalósulhat.

Kovács Éva Marianna muzeológus (Gödöllői Királyi Kastély) vetítettképes előadásban ismertette- e különleges emléktárgy előkerülési körülményeit, a gondos őrzésért külön köszönetet mondott, valamint ismertette-e becses emléktárgy érdekes történetét.

A tölgyfatapló papucsot isaszegi erdészek készítették és ajándékozták Erzsébet királyné isaszegi vadászata során. Erzsébet királyné halála után a papucs Ferenczi Idához a királyné felolvasó hölgyéhez került. Majd azt 1904-ben tovább ajándékozta Hanzl Károlynénak a gödöllői kertész feleségének emlékül, aki 1927-ben tovább öröközte azt, így került Szathmáry Zoltán tulajdonába, aki az isaszegi Falumúzeum alapítója volt. Gyűjteménye alapozta meg a falumúzeum létrejöttét.

A papucs rövid leírása:

A műtárgy felső része taplóból készült, piros selyemmel szegett, fém zsinórral és piros szalagsokorral díszített. Talpa bőrből készült, amelyet szegekkel rögzítettek a felső részhez. Talpán ajándékozási bejegyzés olvasható.

a taplógyűjtés és művesség, másnéven toplászat mára Erdélybe szorult vissza, korábban az egész Kárpát-medencében művelt kézműves technika volt, amely a koros fákon tenyésző gombából főzéssel, majd nyújtással és ütögetéssel különféle formájú puha, de rostos és szívós, bőrszerű anyagot hoz létre. A tárgyak kialakítása nagy ügyességet és fantáziát követelt, mert az anyag kidolgozásával egy időben történik, az elkészült tárgyakat nem lehet utólag formázni.

Leltári száma: T-2001.1.3.

Az előadást követően Kovács Éva Marianna muzeológusnak sok kérdésre kellett válaszolnia, majd kötetlen beszélgetés és szerény vendéglátás zárta a MŐF rendezvényt.

A 2023. október 21-i MŐF szakmai előadást az érdeklődők egyénileg keresték fel, a létszám mintegy 35 fő volt, akik főleg isaszegi lakosok voltak, de voltak vendégeink Gödöllőről, Budapestről is.

Rendezvényünket támogatta az Isaszegi Művelődési Ház és az Isaszegi Múzeumbarátok Köre.

Kommunikációra vonatkozó adatok:

A rendezvénnyel kapcsolatosan sajtó tájékoztatót nem tartottunk, de az Isaszegi Önkormányzati újságban az októberi programoknál ismertetésre került a MŐF program.

Beharangozó hírt a MŐF programokról az Isaszegi Művelődési Ház és a Falumúzeum honlapján és facebook oldalán tettünk közzé.

A MŐF letölthető plakátjait használtuk fel az aktuális programok népszerűsítésére, amelyből 35 db-ot helyeztünk ki a település forgalmasabb pontjain. A program ismertetése a múzeum honlapján:

<http://muzeum.isaszeg.hu/2023/10/05/betegseg-miatt-uj-idopontban-rendezzuk-meg-kovacs-eva-marianna-eloadasat/>

Az előadás letölthető MÖF plakátja:

<http://muzeum.isaszeg.hu/wp-content/uploads/2023/10/MOF2023Meghivo4-1.pdf>

A rendezvény meghívóját a város oktatási és kulturális intézményeinek, valamint a Múzeumbaráti Kör tagjainak (mintegy 80 db) elektronikus úton (e-mailen) küldtük meg.

A fotó dokumentáció a Beszámoló legvégén található!

Ezúton is megköszönjük a Múzeumok Őszi Fesztiválja anyagi támogatását, melyet a programok megvalósításához használtunk fel.

Isaszeg, 2023. november 8.

Pongrácz Gabriella
igazgató

Szmolicza József
gyűjteménykezelő

FOTÓ DOKUMENTÁCIÓ

Múzeumi Családi Nap – a Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanárainak és növendékeinek ünnepi műsora 2023. október 7. (szombat) 15:00

Haász Veronika tanárnő köszönti a megjelenteket és ismerteti a műsorszámokat

Chelemen Paula tanárnő növendékeivel, zongorán kísér Haász Veronika tanárnő

Egy elfeledett műtárgy az isaszegi falumúzeum gyűjteményéből Erzsébet királyné taplópapucs

Előadó:

**Kovács Éva Marianna muzeológus
(Gödöllői Királyi Kastély)**

2023. október 21. (szombat) 15:00

Meghívott előadónknak köszönjük, hogy felkérésünket elfogadta.

Kovács Éva Marianna muzeológus előadását tartja (Gödöllői Királyi Kastély)

A közönség érdeklődve hallgatja az előadást

Balról: Mészáros Gusztávné alpolgármester asszony, mellette Sindely Julianna tanárnő

Az előadás egyik dia képe

A MÓF isaszegi plakátjai 2023.

MÚZEUMOK
ŐSZI FESZTIVÁLJA

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

szeptember 25.
↑
november 12.
2023

Jövő! Menő! Múzeum!

PROGRAM

MÚZEUMI CSALÁDI NAP

Időpont: **2023. október 07.** (szombat)
Helyszín: Falumúzeum, 2117 Isaszeg,
Madách I. u. 15. Tel: (06-28) 582 - 280,
E-mail: muzeum@isaszegmuvhaz.hu

A mai napon a kedves érdeklődő a korabeli "Múzeumi Hónap" mintájára számos programon vehet részt egy napba sűrítve igyekszünk mindezt megvalósítani. Számítunk a családok részvételére is.

13:30 Kézműves foglalkozás
(Csatangoló Hagyományörző Néptáncegyüttes).

15:00 A Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanárainak és növendékeinek ünnepi műsora.

10:00 Városnéző séta indul a Falumúzeumtól

A helytörténeti sétánk során játékos formában (egy feladatlap kiöltésével) igyekszünk megismertetni a résztvevőkkel Isaszeg város múltját, hagyományait, emlékeit. Felkeressük azon épületeket is amelyekben egykoron Isaszeg híres polgárai éltek. Töltődjünk fel egészséggel, új ismeretekkel! Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

16:00 Erzsébet királyné tölgyfatapló papucs

Kovács Éva Marianna muzeológus előadása (Gödöllői Királyi Kastély)
Nemrég került elő az isaszegi Falumúzeum gyűjteményéből egy rég elfeledett műtárgy, Erzsébet királyné taplóból készült papucs. Története regényes és egyben mesés. A XIX században isaszegi erdészek készítették és ajándékozták szeretetük jeleként Erzsébet királynénak.

A festmény tulajdonosa: Gödöllői Királyi Kastély Gysz.: 2026

Információ:
<http://muzeum.isaszeg.hu>
www.oszifesztival.hu

MÚZEUMBARÁTOK KÖRE
ISASZEG

IMH
Isaszegi Művelődési Ház
és Múzeumi Kiállítóhely

Csatangoló Hagyományörző

TÁMOGATÓ:

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Kulturális
Alap

SZERVEZŐ:

SKANZEN

MÚZEUMI OKTATÁSI
ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

PARTNEREINK:

MAGYAR
TURISZTIKAI ÜGYNÖKSÉG

KULTÚRA+HU

MAGYAR MÚZEUMOK
A FELCLOSZTATÁS - SZAKTANÁCSADÓ ÉS EGYÜTTMŰKÖDŐ HÁLÓZAT

OKTATÁSI
HIVATAL

KÉPMÁS
MAGAZIN - nőknek és férfiaknak

DÉR
MÚZEUM

MAGYAR
KÉPZŐMŰVÉSZETI
ALAP

Csatangoló Hagyományörző
Múzeum

www.oszifesztival.hu

MÚZEUMOK
ŐSZI FESZTIVÁLJA

MÚZEUMOK
ŐSZI FESZTIVÁLJA
Jövő! Menő! Múzeum!

szeptember 25.
→ november 12.
2023

Erzsébet királyné tölgyfatapló papucs
Kovács Éva Marianna muzeológus
(Gödöllői Királyi Kastély) előadása

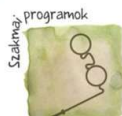
Időpont: 2023. október 21. (szombat) 15:00
Helyszín: FALUMÚZEUM
2117 Isaszeg, Madách I. u. 15.
Tel: (06-28) 582 280
E-mail: muzeum@isaszegmuvhaz.hu

Egy elfeledett műtárgy az Isaszegi falumúzeum gyűjteményéből

Nemrég került elő az isaszegi Falumúzeum gyűjteményéből egy rég elfeledett műtárgy, Erzsébet királyné taplóból készült papucs. Története régényes és egyben mesés. A XIX században isaszegi erdészek készítették és ajándékozták szeretetük jeléül Erzsébet királynénak. E becses kis emléktárgyról és Erzsébet királyné életéről is többet megtudhatunk Kovács Éva Marianna muzeológus előadásából. Jöjjön el Ön is, tartson velünk!

Információ: www.oszifesztival.hu; <http://muzeum.isaszeg.hu>

Erzsébet királyné lovon
A festmény tulajdonosa:
Gödöllői Királyi Kastély Gysz.: 2026

TÁMOGATÓ:

SZERVEZŐ:

PARTNEREINK:

www.oszifesztival.hu